

Utrikesutskottets betänkande

1980/81:9

om Vatikanstaten

Motionerna

I motion 1978/79:1779 av Bo Turesson (m) och motion 1979/80:157 av Bertil Hansson och Kerstin Anér (fp) hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller att Sverige upprättar diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten.

Yrkandet i motion 1978/79:1779 motiveras i första hand med Vatikanens alltmer betydelsefulla roll i världspolitiken. Det framhålls att Vatikanen i internationella sammanhang utgör en viktig informationskälla, aktivt värnat om mänskliga rättigheter i olika delar av världen samt deltagit i medlingsansträngningar i internationella konflikter. I motion 1979/80:157 hänvisas till liknande skäl för upptagande av diplomatiska förbindelser. Dessutom pekas på det förhållandet att en ökande del av svenska medborgare är katoliker och ofta känner en stark solidaritet med sin religion.

Utskottet

Motionsyrkanden om upprättande av diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten har förut vid flera tillfällen behandlats och avslagits av riksdagen. Senast skedde detta i slutet av år 1978 på grundval av utskottets betänkande UU 1978/79:4.

I sina betänkanden har utskottet bl. a. erinrat om grundregeln för upprättande av diplomatiska förbindelser med en stat som Sverige erkänt, nämligen att frågan härom blir aktuell först när de faktiska kontakterna med staten i fråga fått en omfattning som medför ett praktiskt behov av sådana formella relationer mellan regeringar. Utskottet har funnit att de ärenden som för svensk del fordrar diplomatiska kontakter med Vatikanstaten varit relativt fåtaliga och att den informella kanal härför som redan finns genom den svenska beskickningen i Rom fungerat tillfredsställande. Utskottet har likaså konstaterat att formella diplomatiska förbindelser, enligt de regler som Vatikanstaten uppställt, skulle förutsätta antingen att ett sändebud utnämndes enbart för denna uppgift eller att en beskickningschef i annat land än Italien sidoackrediterades vid Vatikanstaten. Utskottet har därför funnit att det knappast varit någon fördel med att upprätta den organisatoriska och administrativa ram som formella diplomatiska förbindelser förutsätter, med mindre detta befinns motiverat av praktiska arbetsuppgifter eller av kontaktbehov som inte kan tillgodoses på annat sätt.

Sverige, Danmark och Norge är för närvarande de enda länder i

Västeuropa, fränsett några ministater, som inte har diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten. Island har sedan 1976 sin beskickningschef i Bonn ackrediterad i Vatikanstaten, och Finland upprätthåller förbindelser sedan länge med bevakning från sin beskickning i Wien. Sammanlagt ca 100 stater har i dag knutit diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten.

I ljuset av att de nordiska staterna hittills har bedömt behovet av diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten olika samt att ett växande antal stater efter hand upptar sådana förbindelser, finner emellertid utskottet naturligt att de nordiska regeringarna i lämpligt sammanhang utbyter erfarenheter kring denna fråga.

Utskottet har under sin behandling berett statens invandrarverk tillfälle att avge yttrande i frågan. Invandrarverket har emellertid meddelat att det inte har något att anföra i ärendet.

Utskottet anser att situationen för de katolska trosbekännarna i Sverige inte påverkas av att Sverige ej upprätthåller diplomatiska förbindelser med Vatikanstaten.

Vatikanstaten spelar en viktig roll i världspolitiken. Det är angeläget att Sverige har goda relationer till Vatikanstaten och att vi även får god tillgång till den informationskälla som Vatikanstaten utgör.

Liksom i sitt betänkande UU 1978/79:4 utgår utskottet ifrån att utrikesdepartementet fortlöpande bedömer formerna för diplomatiska förbindelser med olika stater, däribland även Vatikanstaten, och i mån av behov aktualiserar de ändringar som framstår som ändamålsenliga.

Mot angivna bakgrund avstyrker utskottet motionerna i fråga.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1978/79:1779 och motion 1979/80:157.

Stockholm den 11 november 1980

På utrikesutskottets vägnar

GERTRUD SIGURDSEN

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Gertrud Sigurdson (s), Torsten Bengtson (c), Sture Palm (s), Georg Åberg (fp), Ingrid Sundberg (m), Gunnel Jonäng (c), Sture Ericson (s), Per-Olof Strindberg (m), Jan Bergqvist (s), Sture Korpås (c), Björn Molin (fp), Filip Fridolfsson (m) och Maj-Lis Löw (s).